

Yapılana kadar hep imkansız görünür!

17. Taraflar Konferansı (COP17), Güney Afrika Devlet Başkanı Jacop Zuma ve BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) Sekreteri Christiana Figueres'in yaptığı konuşmalarla 28 Kasım sabahı açıldı. Konferansa 16 bin kişi kayıt yaptırdı.

Zuma, iklim değişikliğinin Afrikalılar için bir ölüm-kalım meselesi olduğunu ifade etti ve şunları söyledi:

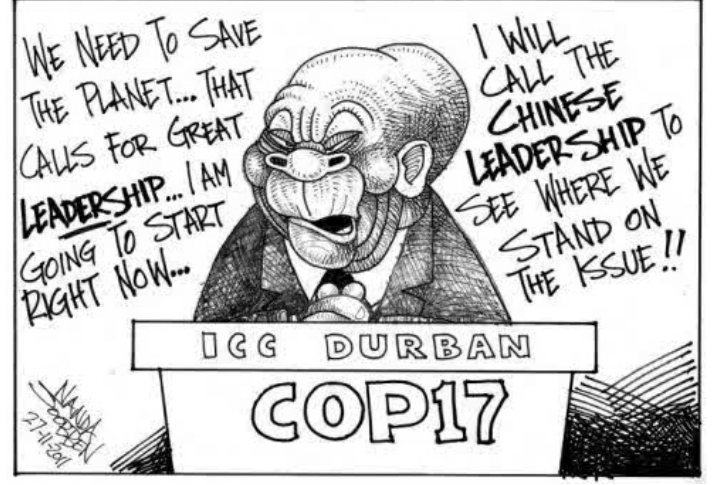
“Değişim ve çözüm her zaman mümkündür. Bu müzakerelerde devletler, taraflar ortak fayda ve insanlığın yararına bir çözüm için ulusal çıkarlarının ötesine bakmak zorundadır”. Zuma'nın verdiği mesaj anlamlıydı ancak konuşmanın geneli heyecansız ve içerik açısından zengin değildi. Özellikle COP17 öncesi Kanada, Japonya ve Rusya gibi ülkelerin Kyoto Protokolü'nün 2. yükümlülük dönemine katılmayacakları yönündeki açıklamaları, Zuma'nın mesajını gölgede bıraktı. Zuma'nın konuşmasını Güney Afrika'lı bazı çevre kuruluşları **“Küresel çözüm için boş bir çağrı”** olarak tanımladı.

2009 yılındaki Kopenhag zirvesinden bu yana adil, sorunu çözen ve bağlayıcı niteliği olan bir anlaşma karşısındaki direnç, bu zirvede kendini ciddi bir saflaşmaya bıraktı. Beklentilerin düşmesi kafaları da karıştırıyor. Bu gelişmeler karşısında UNFCCC Sekreteri Figueres, Nelson Mandela'dan bir alıntı yaparak moralleri yükseltmeye çalıştı: **Yapılana kadar hep imkansız görünür.**

Umudu öldür, anlaşmayı öldür!

2015'den sonra küresel seragazı salımını hızla azaltmak zorundayız. Ülkeler Kopenhag için verdiği sözleri tutsalar bile 9 giga ton seragazı fazlamız var. 2020'ye kadar küresel düzeyde % 25 ila %40 oranında azaltım zorunluluğu modellerde hep önümüze çıkıyor. Bilimsel çalışmalar bunları söylüyor. Şimdiye kadar zirvelere iklim sorununu çözen adil ve bağlayıcı bir anlaşma bekleyenler, bu zirve öncesi ciddi bir “Kyoto bitsin” tartışmaları ile karşılaştı. Hatırlanacağı üzere, geçen ay içerisinde bazı ülkeler Kyoto Protokolü'nün ikinci yükümlülük döneminde yer almayacaklarını ve/veya yeni bir anlaşma yapılması gerektiğini dile getirdi. Ardından, The Guardian ile görüşen Uluslararası Enerji Ajansı'nın baş ekonomisti Fatih Birol'un “2017'de uygulamaya konacak uluslararası bir anlaşma sağlayamazsak, küresel ortalama sıcaklıktaki artışının 2 santigrat derecenin altında tutulmasının imkansız olacağı” sözleri medyada yer aldı.

Umudu öldüren bu çıkışlar ile anlaşmanın öldürülmesi, “bu açıklamaların kaynağı ne” sorusunun sorulmasına neden oldu.

kaynak: www.redd-monitor.org

“Anlaşma yok” nereden çıktı!

İlk kez Kasım ayı ortalarında yeni bir anlaşma olmayacağına dair bir haber medyaya sızdı. Önce Kanada süreçten çekileceğini duyurdu. Ardından Rusya, Japonya gibi ülkeler de bu listeye eklendi.

Kasım ayı başında Virjinya'da Ana Ekonomiler Forumu-MEF toplantısı gerçekleşti. Bu toplantıya en fazla seragazı salımı yapan 17 ülke katıldı. Toplantının temel konusu iklim değişikliği konusunda yeni bir anlaşma için görüşmelerin 2015'e kadar ertelenmesi idi. Nitekim bu toplantının ardından medyada COP17 ve Kyoto'nun geleceği tartışılmaya başlandı.

Gelinen noktada, iklim değişikliği konusunda bilimsel gerçekler yerine mevcut yüksek karbon ekonomisini tercih eden ülkelerle karşı karşıyayız. Bağlayıcı ve iklim sorununu adil bir şekilde çözecek bir anlaşma sürecini ötelemek için atılan adımlar zirvenin başlangıcına damga vurdu. Böylece umutları öldüren bir zirve ön hazırlığı başarıyla hayata geçirildi.

Kanada, Dünyanın neresinde?

Şimdiye kadar yapılan bütün zirvelerde sivil toplum tarafından pek çok kez günün fosili seçilen Kanada kötü bir sicile sahip. Kyoto Protokolü'ne taraf olan ve 2012 itibarıyla seragazı salımını 1990 yılının %6 aşığına çekmekle yükümlü Kanada, 4 yıl önce bu hedefe uymayacağını açıkladı. Bu karar sonucunda ülke salımları 1990 yılına göre %18 arttı. Kararda etkili olan ve 2006 seçimleri ile başa geçen muhafazakar Stephen Harper hükümeti, son yıllarda katran/zift kumu (tar sands) kaynaklarını petrole dönüştürülmesi projesi ile iklim açısından tehlikeli bir adım attı.

Kanada: %18

1990-2009 yılları arasında sera gazı salınımlarındaki artışı!

Türkiye: %98

Katran kumunun çıkartılması ve petrole dönüştürülmesi hem enerji yoğun olması, hem de ciddi su harcanması açısından eleştiriliyor. Öte yandan, seragazı salımı açısından da ciddi bir sorun olarak görülüyor. Kanada'nın Protokol'den çekileceğini söylemesine rağmen öte yandan zirvede görüşlerini ifade etmesi oldukça garip karşılanıyor. Salı günü Kanada delegesinin konuşmasının ardından çevre örgütleri Kanada'dan toplantıdan çekilmesini talep ederek tepki gösterdi. Paris, Berlin, Oslo ve Stokholm'de bulunan elçilikler pazartesi günü protestolara sahne oldu. Kanada hükümetinin Keystone XL katran kumu pojesinin önünü açmak ve küresel düzeyde gelişen yenilenebilir enerji politikalarını engellemek gibi bir amacı olduğu yönünde söylentiler dolaşiyor.

G.Afrika medyasında Kanada bayrağına atıfta bulunuldu. 1986'da G.Afrika'da ayrımcılık karşıtı hareketi destekleyen Kanada'dan 2011'de de çok uluslu petrol şirketleri yerine iklim değişikliğini durdurmaya çalışan milyonları desteklemesi isteniyor.

Müzakereler nasıl tıkandı?

Her şey Kanada'nın Kyoto'dan çekileceğini açıklamasıyla başladı. Böylece, Kyoto Protokolü'nün hem daha yüksek hem de bağlayıcı hedeflere sahip olacak ikinci döneminin hayata geçme şansı tehlikeye girdi. 31 Aralık 2011, Kyoto'nun tabuta konduğu tarih olabilir. Kanada ipi çekti ama zaten birçok ülke arasında ciddi anlaşmazlıklar vardı. Müzakerelerin nerede tıkandığını ve ülkelerin anlaşamadığı noktaları kısaca özetlemekte fayda var. Kanada, katran kumlarından petrol elde etmek istiyor. Ciddi bir rezervi var ve fosil yakıt kullanımının sınırlandırılması işleri bozuyor. ABD, 2020 yılında seragazı salımını 2005'in %17 aşığına çekmeyi öneriyor. Bu düşük hedef kimseyi memnun etmiyor. ABD ayrıca, "Çin yoksa ben de yokum" diyor. Kyoto'nun ikinci dönemi veya yerine gelecek yeni anlaşmada Çin'in de bağlayıcı hedef almasını istiyor. Çin ise buna yanaşmıyor. G-77 ve Çin Grubu yaptıkları açıklamada, Kyoto'nun ikinci döneminin hayata geçmesini desteklediklerini ancak gelişmiş ülkelerin daha ciddi hedeflerle masaya gelmelerini istedi. Neredeyse ABD'nin talebinin tam tersi! İş burada tıkanıyor. Sadece ABD değil, birçok gelişmiş ülke veya protokol dilinde söylersek EK-1 ülkesi, Çin, Brezilya, Hindistan gibi gelişmekte olan ülkelerin bağlayıcı hedef almadığı yeni bir döneme dahil olmak istemiyor. AB, Kanada'nın manevrasından sonra yaptığı açıklamada yeni bir anlaşmaya göz kırparken, daha çok ülkenin bağlayıcı hedefler belirlemesi gerektiğinin de altını çiziyor. AB, yeni anlaşmanın en geç 2015'e kadar tamamlanması gerektiğinin de altını çiziyor.

Çin ise, bu süreçte seragazı azaltım hedef vermek yerine karbon yoğunluğu azaltım hedefi verdi. Kendi salımlarının neredeyse dörtte biri başka ülkelere yaptığı üretim kaynaklı olması, hedefin gerekçesi olarak görülebilir. 2020 yılına kadar karbon yoğunluğunu %45 azaltma hedefi çerçevesinde 12. 5 yıllık kalkınma planında ciddi hedefler koydu. Ancak, ölçülebilir, raporlanabilir ve doğrulanabilir (MRV) bir envanter konusunda uzlaşmaya varmaması ise, müzakerelerde özellikle ABD'nin en çok sıkıştırdığı konu. Küçük ada devletleri, Latin Amerika ve Afrika ülkeleri Kyoto'nun devamı konusunda hemfikir ve her fırsatta bu taleplerini dile getiriyorlar. Sivil Toplum Örgütleri, "Kyoto'yu seviyorum" ve "Kyoto'yu kurtar" rozetleriyle toplantılara giriyor. Bakalım zengin azınlık çoğunluğun bu talebine nasıl yanıt verecek?

Sonuçta, müzakere tekniği olarak karşı tarafın açığına kilitlendiği sürece uzlaşma çıkması mümkün görünmüyor.

Günün Fosili ödülü bu sefer Polanya'ya gitti

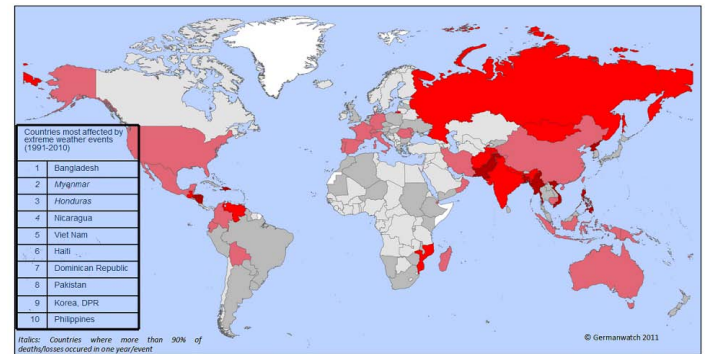
Durban'daki toplantıların ilk üç günü geride kaldı. İklim Eylem Ağı (Climate Action network-CAN) her yıl olduğu gibi bu yıl da müzakerelerin önünü tıkayan ülkeleri deşifre etmeye devam ediyor. İklim değişikliğini durdurma çabalarının karşısında duran bu ülkelere "Günün Fosili" ödülü veriliyor. İlk üç gün boyunca Kyoto Protokolü'nden çekileceğini açıklayan Kanada 2 kez birincilik, bir kez de ikincilik ödülü aldı. Çarşamba akşamı ise ödül, kömür sevdasına yenik düşen Polanya'ya gitti.

İklim Değişikliği Risk Haritası

Germanwatch adlı sivil toplum örgütü Durban'da iklim değişikliği sonucu aşırı iklim olaylarından en çok etkilenen ülkelerin bir haritasını yayımladı. 1991-2010 yılları arasında aşırı iklim olaylarından en çok etkilenen ülkelerin başında Bangladeş geliyor. Bangladeş'i Myanmar ve Honduras izliyor. Türkiye ise 1991-2010 ortalamasında 106. sırada yer alsa da 2010 yılı listesinde 88. sıraya yükselmiş durumda.

Global Climate Risk Index 2012 (covering 1991–2010)
Source: Germanwatch and Munich Re NatCatSERVICE

Climate Risk Index: Ranking 1991 – 2010

■ 1 - 10 ■ 11 - 20 ■ 21 - 50 ■ 51 - 100 ■ >= 100 □ No data

Takip Edebileceğiniz Adresler

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
DERNEĞİ TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ <http://www.tr.boell.org>

B50
<http://350ankara.blogspot.com/>

yeşil ekonomi
.com

<http://www.yesilekonomi.com>
[/durban-postasi/](http://durban-postasi/)